

Spoštovana gospa ministrica, dr. Simona Kustec,
spoštovani g. državni sekretar, dr. Mitja Slavinec,

kot veste, se je Svet za razvoj pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti aktivno vključil v javno razpravo o Razvojni in inovacijski strategiji Slovenije 2021-2030. Svet za razvoj, v katerem kot posamezniki delajo člani vseh treh spodaj podpisanih akademij: SAZU, IAS in SMA, je pripravil predlog sprememb in dopolnitev RISS 2021-2030, ki vam jih v prilogi posredujemo z vidnimi predlaganimi spremembami in v čistopisu.

Ob predlaganih spremembah in kot usmeritev pri nadaljnjem delu ministrstva pri pripravi končne različice strategije za parlamentarno obravnavo vam podajamo še nekaj splošnih, tudi strateških premislekov, ki so jih člani Sveta za razvoj izrazili v razpravi o predlogu strategije, a jih niso ubesedili v priloženem dokumentu.

Ob analizi izvajanja RISS 2011-2020 pogrešamo jasno ugotovitev, kaj so bili glavni razlogi za premajhno uresničevanje sprejete strategije po letu 2014, zato naj RISS 2021-2030 vsebuje podrobne in natančno definirane merljive kazalnike za merjenje njegove sprotne uspešnosti ter oceno tveganj z ukrepi za njihovo zmanjševanje, da se to ne ponovi. V Prilogi 3 novega predloga strategije sicer navajamo povzetek analize izvajanja RISS 2011-2020, a brez podrobne analize vzrokov za njeno slabo uresničevanje.

Strategija naj se izogiba izpostavljanju posameznih področij znanosti kot prednostnih, če to presega strateške usmeritve EC (dvojni prehod v zaostrenih pogojih podnebnih sprememb in starajoče se družba), saj je tako v sklopu odlične kot prednostne znanosti ključna povezava z industrijsko, S4 in drugimi strategijami Slovenije. Zato se je Svet za razvoj osredotočil zgolj na *primer* izhodišč enega akcijskega načrta, ki ga navajamo v Prilogi 3, pri čemer poudarjamo, da ni niti popoln niti edini nujen, temveč gre samo za ponazoritveni primer. Tako nabor kot tudi vsebina vseh akcijskih načrtov v strategiji bi morali biti usklajeni v javni razpravi, upoštevajoč tudi pravkar potrjeni slovenski načrt za okrevanje in odpornost (NOO).

V strategiji je treba bolj izrecno izpostaviti zahtevo po mednarodni evalvaciji raziskovanja in inoviranja v Sloveniji. Za ocenjevanje kakovosti raziskav in njihovega vpliva na ravni posamičnih raziskovalnih skupin in javnih raziskovalnih organizacij naj se vpelje ocenjevalni sistem po vzoru dobre tuje prakse, npr. sistem Research Excellence Framework (REF) iz Združenega kraljestva, kar smo že konkretno umestili v nov predlog strategije. Ocenjevanje v okviru ARRS je nujno treba povezati v mednarodni prostor z večjim ocenjevalnim sistemom.

Odgovorno upravljanje raziskovalno-inovacijskega sistema moramo doseči s povezano odgovornostjo in pristojnostmi tega sistema in sicer za vse razvojne korake od TRL2 do TRL9, brez njihovega ločevanja na podsisteme.

Zato za prenos tehnologij v prakso predlagamo združevanje in poenotenje finančnih instrumentov v podporo prioritizirani znanosti in prenosu v prakso pod enotno streho ene agencije za TRL 2-9, za upravljanje s katero bi bila skupno pristojna različna ministrstva, v medsebojnem sodelovanju, vendar z jasno določenim končno odgovornim nosilcem.

Strategija naj na vseh mestih sledi smiselni in jasni delitvi na odlično in prednostno znanost ter prenos znanja v gospodarstvo in družbo, financiranje različnih ravni tehnološke razvitosti pa naj bo neločljivo povezano z dejavnostmi za podporo inovacijam in raziskovalcem v obliki visoko kakovostnih storitev. Obenem naj strategija ustrezno določi pravila državnih pomoči, ki bodo omejila morebitne konflikte med interesi zasebne in javne sfere.

Analiza tekočega spremljanja izvajanja strategije naj bo izvedena vsako leto veljavnosti sprejete strategije in javno dostopna.

Verjamemo, da se s formalnim zaključkom javne razprave obravnava predloga RISS 2021-2030 ni zaključila in da bomo lahko v smislu dopisa MIZŠ št. 430-4/2021/14 z dne 13. 7. 2021 (podpisnik dr. Tomaž Boh) v naslednjih tednih na tematskih delavnicah ali kako drugače v sodelovanju z ministrstvom še podrobneje razčlenili in predstavili naše poglede in predloge ter s tem prispevali k čim bolj kakovostnemu predlogu strategije za medresorsko usklajevanje in parlamentarno razpravo.

S spoštovanjem,

Akad. prof. dr. Peter Štih
Predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti

Dr. Mark Pleško
Predsednik Inženirske akademije Slovenije

Prof. dr. Pavel Poredoš
Predsednik Slovenske medicinske akademije

Priloge:

+ RISS_21-30_JR-SR SAZU sprejeto na seji SR – originalni dokument z vidnimi predlaganimi spremembami